

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т. Ф. Бірюкова

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МОДЕЛІ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Вагіна Олена Миколаївна, к.і.н., доц., доц. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри політології

Є. Г. Цокур

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н. В. Горло

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: V-Elena@i.ua

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: політології, ауд. 310, IV корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Моделі виборчих систем» є формування у студентів цілісного уявлення про сутність демократичних виборів, аналіз типів виборчих систем, дослідження світового досвіду формування виборчих систем на прикладах певних країн та вміння використовувати теоретичні електоральні методи для вирішення конкретних політичних питань.

Основними **завданнями** курсу є: засвоєння студентами фундаментальних положень і категорій сучасної електоральної політології, базових характеристик та особливостей основних типів виборчих систем, формування у студентів поваги до принципів демократичного виборчого права та усвідомлення необхідності відповідальної політичної участі.

Знайомство з теоретичною частиною матеріалу курсу та аналіз особливостей виборчих систем у країнах з різними типами політичної культури та політичного режиму дозволять слухачам курсу адекватно орієнтуватися у реаліях сучасних виборчих процесів; протистояти політичному маніпулюванню. Курс націлений на підготовку студентів до самостійного вирішення теоретичних і практичних завдань, пов'язаних з електоральною проблематикою в сфері політики; а також на практичне застосування набутих знань у майбутній професійній діяльності, зокрема, під час проведення виборчих кампаній (участь в якості члена виборчої комісії, спостерігача, політтехнолога тощо).

Інтерактивний формат курсу спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі суспільних наук навичок ефективної комунікації.

У концептуальному, змістовому й логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Основи геополітики», «Методологія і логіка наукового дослідження», «Державне управління та місцеве самоврядування», «Політична реклама».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Семестр	5-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90
Лекційні заняття	28 год.
Семінарські заняття	14 год.
Самостійна робота	48 год.
Консультації	особисті – за розкладом викладачів кафедри політології; дистанційні – ел. поштою, повідомленнями в Moodle або через Zoom (за попередньою домовленістю);

	запис на консультації: V-Elena@i.ua.
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Опитування на семінарських заняттях. Тестування у системі Moodle.
ЗК 06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН 06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.	Бесіда, написання есе, написання тез на конференцію.
СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Опитування, бесіда, на семінарських заняттях. Проведення порівняльного аналізу. Тестування в системі Moodle.
СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Опитування, бесіда на семінарських заняттях, проведення порівняльного аналізу, написання есе.
СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Опитування на семінарських заняттях, порівняльний аналіз, написання есе
ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. РН16. Презентувати результати теоретичних і	Опитування, бесіда на семінарських заняттях. Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання з презентацією його результатів.

прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.	
--	--

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вибори та виборчий процес

Вступ до курсу. Мета, завдання та структура курсу. Місце курсу в системі політичних та гуманітарних дисциплін. Електоральна політологія – наука про вибори, виборчі системи та виборчу поведінку. Становлення та розвиток теорії виборчих систем. Сучасні проблеми та методи вивчення виборчих систем та виборчої поведінки. Огляд літератури з курсу. Методичні рекомендації щодо вивчення курсу та методика оцінювання знань.

Історія виборчого процесу в світі. Первісна демократія. Представницька демократія Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Виборність і колегіальність за середньовіччя. Передісторія парламентаризму. Перші органи представницької влади: французькі Генеральні штати, британський парламент, німецький рейхстаг, іспанські кортеси. Роль «третього стану» у формуванні представницьких органів. Велика Хартія Вольностей – перший європейський конституційний акт. Британський парламент і його роль у формуванні системи парламентаризму. Структура та види парламентів. Статус членів парламенту. Вибори у Речі Посполитій. Теорії народного суверенітету та народного представництва. Парламентаризм і боротьба за загальне виборче право. Боротьба за рівні виборчі права жінок. Суфражизм.

Вибори у Київській Русі. Народні збори – віче за часів Київської Русі. Вибори на Січі. Вибори в Гетьманщині. Старшинська та Генеральна Ради на Слобожанщині. Конституція Пилипа Орлика. Розвиток доктрини українського парламентаризму в XIX ст. Розвиток теорії та практики українського парламентаризму в 1917-1921 рр. Вибори до Галицького сейму. Українська Центральна Рада як орган представництва різних політичних сил. Інститут виборів за радянських часів.

Виборчий процес та його головні етапи. Сутність та специфіка виборчого процесу. Загальні принципи демократичної організації виборів. Виборча та передвиборча кампанія. Головні процедури виборчої кампанії. Призначення виборів та визначення дати їх проведення; формування виборчих округів та виборчих дільниць; утворення виборчих органів (Центральної, окружних, дільничних комісій); складання списків виборців; висування та реєстрація кандидатів. Джерела та способи фінансування виборів. Міжнародні вимоги щодо фінансування виборів.

Передвиборча пропаганда й агітація. Обмеження пропаганди й агітації.

Проведення голосування; підрахунок голосів; оприлюднення результатів голосування та проведення за потреби повторного голосування чи повторних виборів.

Референдуми й плебісцити як форми прямої демократії. Пряма демократія та її форми. Народні ініціативи. Поняття, види референдуму (національні, регіональні, місцеві; конституційні, законодавчі; консультативні, імперативні; обов'язкові, факультативні). Референдумкратія.

Поняття плебісциту. Формула референдуму. Визнання результатів референдуму. Умови проведення і значення референдумів. Правові наслідки референдуму.

Правові засади та практика проведення референдумів в Україні. Всенародний референдум з питання державної незалежності в Україні. Відмінність референдуму від виборів. Конституція України про вибори і референдум як форми народного волевиявлення.

Змістовий модуль 2. Сутність виборчої системи

Види представництва. Принципи побудови та функціонування виборчих систем. Виборча система як метод досягнення політичного консенсусу в суспільстві. Критерії оцінки

виборчих систем. Представництво та його види. Географічне представництво. Партиїно-політичне представництво. Дескриптивне представництво (конфесійне, лінгвістичне, етнічне тощо).

Визначення та елементи виборчої системи. Загальна характеристика виборчої системи. Виборча система як сукупність юридичних, організаційних та інших засобів формування представницьких органів державної влади та здійснення громадянами своїх виборчих прав. Завдання виборчої системи. Поняття та елементи виборчої системи. Магнітуда виборчого округу. Структура виборчого бюлетеня. Категоричні і преференційні виборчі бюлетені. Виборча формула.

Однопалатні та двопалатні національні законодавчі органи світу. Закони Дюверже. Мажоритарні виборчі системи. Пропорційні виборчі системи. Змішані виборчі системи. Інші типи виборчих систем. Вартість та адміністративні наслідки виборчих систем.

Змістовий модуль 3. Мажоритарні виборчі системи

Мажоритарні виборчі системи: переваги й недоліки. Мажоритарні системи відносної більшості (FPTP – First Past The Post). Двотурові системи (TRS – The Two-Round system). Альтернативне голосування (AV – The Alternative Vote). Блокові системи (BV – Block Vote). Партиїно-блокові системи (PBV – Party Block Vote). Практика застосування різних типів мажоритарних виборчих систем в країнах світу.

Джерримендерінг. Виборча геометрія. Роль особистості лідера в умовах мажоритарних виборчих систем. Переваги й недоліки мажоритарних виборчих систем.

Змістовий модуль 4. Пропорційні виборчі системи

Системи пропорційного представництва: переваги й недоліки. Системи пропорційного представництва за партійними списками (List PR – Party List Proportional Representation). Системи єдиного перехідного голосу (STV – Single Transferable Vote).

Виборчий бар'єр (виборчий поріг). Розмір виборчого округу: загальнонаціональні й регіональні партійні списки. Розташування кандидатів у списку: звичайні й жорсткі партійні списки. Вплив виборців на розташування кандидатів у списку: відкриті й закриті партійні списки. Панашаж. Аппарентмент. Переваги й недоліки пропорційних виборчих систем. Практика використання пропорційних виборчих систем в країнах світу.

Формули розподілу місць у системах пропорційного представництва. Поняття виборчої квоти (виборчого метра). Методи визначення виборчої квоти. Квота Т. Гейра. Квота Е. Гагенбах-Бішоффа. Квота Г. Друпа. Методи вторинного розподілу невикористаних голосів. Метод найбільшого залишку (метод О. Гамільтона). Метод найбільшої середньої (Т. Джефферсона). Методи дільників. Метод В. д'Ондта. Метод П. Імперіалі. Датський метод. Метод А. Сен-Лагю звичайний. Метод А. Сен-Лагю модифікований.

Змістовий модуль 5. Змішані та нетипові виборчі системи

Змішані виборчі системи. Історія впровадження. Системи змішаного мажоритарно-пропорційного представництва (MMP – Mixed-Member Proportional). Паралельні системи (Parallel System). Лінійне та структурне змішування.

Переваги й недоліки змішаної виборчої системи. Призначення змішаної виборчої системи у країнах з різними формами правління та ступенем розвитку демократії. Практика використання змішаних виборчих систем в країнах світу.

Нетипові виборчі системи. Система єдиного неперехідного голосу (SNTV – Single Non-Transferable Vote). Обмежене голосування (LV – Limited Vote). Підрахунок за методом Борда (BC – Borda Count).

Змістовий модуль 6. Виборча система України. Гендерна рівність і вибори

Еволюція виборчої системи України. Особливості становлення виборчої системи в незалежній Україні. Загальна характеристика виборчої системи України та її елементів. Президентські вибори в Україні. Формування традицій українського парламентаризму. Перші парламентські вибори в незалежній Україні (1994 р.) Застосування змішаної системи: парламентські вибори 1998, 2002 рр. Пропорційне голосування: парламентські вибори 2006, 2007 рр. Повернення змішаної системи: парламентські вибори 2012, 2014, 2019 рр. Шляхи та напрямки удосконалення виборчої системи України. Виборча реформа в Україні. Виборчий кодекс України.

Організація і проведення повоєнних виборів в Україні. Постконфліктні вибори. Досвід європейських країн у проведенні повоєнних виборів. Ускладнення проведення повоєнних виборів в Україні через масштабні виклики довготривалої війни. Міграції населення. Оновлення реєстру виборців. Проблеми організації виборів за кордоном. Альтернативні способи голосування. Комплексний інфраструктурний аудит. Складнощі організації і проведення виборів на деокупованих територіях.

Виборчі системи та представництво жінок. Рівність і рівноправ'я. Сутність виборчих квот. Типи виборчих квот. Законодавчі квоти (система «застібки-блискавки»). Добровільні партійні квоти. Гендерні квоти. Гендерно нейтральні квоти. Система резервування місць. Переваги і недоліки застосування виборчих квот. Практика застосування виборчих квот у країнах світу. Жінки в парламенті. Заходи щодо підвищення участі жінок у політичних партіях.

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Вступ до курсу	2	щотижня
1	Історія виборчого процесу в світі	2	щотижня
1	Виборчий процес та його головні етапи	2	щотижня
1	Референдуми й плебісцити як форми прямої демократії	2	щотижня
2	Види представництва	2	щотижня
2	Визначення та елементи виборчої системи	2	щотижня
3	Мажоритарні виборчі системи: переваги й недоліки	2	щотижня
4	Системи пропорційного представництва: переваги й недоліки	2	щотижня
4	Формули розподілу місць у системах пропорційного представництва	2	щотижня
5	Змішані виборчі системи	2	щотижня
5	Нетипові виборчі системи	2	щотижня
6	Еволюція виборчої системи України	2	щотижня
6	Організація і проведення повоєнних виборів в Україні	2	щотижня
6	Виборчі системи та представництво жінок	2	щотижня
Разом		28	

6. Темі семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Виборчий процес та його головні етапи	2	1 раз

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>1. Виборчий процес: сутність, суб'єкти, принципи. 2. Призначення дати виборів. 3. Виборчий округ: поняття, види, утворення. Виборча геометрія. 4. Утворення виборчих органів. 5. Реєстрація виборців. 6. Висування і реєстрація кандидатів, складання партійних списків. 7. Процесуально-правові обмеження агітаційно-пропагандистської кампанії. 8. Джерела та способи фінансування виборів. 9. Стадія голосування та підведення підсумків виборів.</p>		на 2 тижні
2	<p>Визначення та елементи виборчої системи 1. Сутність та завдання виборчої системи. 2. Магнітуда виборчого округу. 3. Структура виборчого бюлетеня. 4. Категоричні і преференційні виборчі бюлетені. 5. Виборча формула. 6. Вартість та адміністративні наслідки виборчих систем.</p>	2	1 раз на 2 тижні
3	<p>Мажоритарні виборчі системи: переваги й недоліки 1. Мажоритарні системи відносної більшості (FPTP). 2. Двотурові системи (TRS). 3. Альтернативне голосування (AV). 4. Блокові системи (BV). 5. Партійно-блокові системи (PBV). 6. Практика застосування різних типів мажоритарних виборчих систем в країнах світу.</p>	2	1 раз на 2 тижні
4	<p>Системи пропорційного представництва: переваги й недоліки 1. Системи пропорційного представництва за партійними списками (List PR). 2. Системи єдиного перехідного голосу (STV). 3. Розмір виборчого округу: загальнонаціональні й регіональні партійні списки. 4. Розташування кандидатів у списку: звичайні й жорсткі партійні списки. 5. Вплив виборців на розташування кандидатів у списку: відкриті й закриті партійні списки. 6. Практика використання пропорційних виборчих систем в країнах світу.</p>	2	1 раз на 2 тижні
4	<p>Формули розподілу місць у системах пропорційного представництва 1. Поняття виборчої квоти (виборчого метра). 2. Методи визначення виборчої квоти. 3. Методи вторинного розподілу невикористаних голосів. 4. Методи дільників.</p>	2	1 раз на 2 тижні
5	<p>Змішані та нетипові виборчі системи 1. Системи змішаного мажоритарно-пропорційного представництва (MMP). 2. Паралельні системи (Parallel). 3. Практика використання змішаних виборчих систем в країнах світу. 4. Система єдиного неперехідного голосу (SNTV). 5. Обмежене голосування (LV). 6. Підрахунок за методом Борда (BC).</p>	2	1 раз на 2 тижні

6	Виборчі системи та представництво жінок 1. Рівність і рівноправ'я. 2. Законодавчі квоти. 3. Добровільні партійні квоти. 4. Система резервування місць. 5. Переваги і недоліки застосування виборчих квот. 6. Практика застосування виборчих квот у країнах світу. 7. Жінки в парламентах.	2	1 раз на 2 тижні
Разом		14	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	
1	На основі самостійного вивчення теми «Історія виборчого процесу в світі» створіть хронологічну інфографіку на одну із запропонованих тем: «Розвиток інститутів афінської демократії» «Розвиток інституту парламентських виборів у середньовічній Англії» «Генеральні штати у Франції: 1302-1789 рр.» «Боротьба за загальне виборче право (к. XVIII – XX ст.)» «Боротьба за рівні виборчі права жінок: к. XIX – XXI ст.»	4	
	На основі самостійного вивчення теми «Референдуми й плебісцити як форми прямої демократії» напишіть есе на тему: «Референдуми: триумф демократії чи підрив принципу парламентаризму?»	4	
2	Проаналізуйте критерії оцінки виборчих систем. Визначте пріоритетність найважливіших критеріїв.	4	
	На основі матеріалів курсу та інформаційних ресурсів поясніть, що таке дескриптивне представництво та наведіть приклади його реалізації в країнах світу.	4	
3	Проаналізуйте переваги й недоліки кожного з 5 типів мажоритарних виборчих систем. Результати аналізу занесіть у таблицю.	8	
4	Проаналізуйте переваги й недоліки обох типів пропорційних виборчих систем. Результати аналізу занесіть у таблицю.	4	
	Дайте визначення понять: «виборчий бар'єр», «відкритий список», «панашаж», «аппаратмент». Поясніть вплив цих інститутів на результати пропорційного голосування.	4	
5	Для кожного типу змішаних і нетипових систем визначте: - магнітуду округу; - структуру бюлетеня; - виборчу формулу. Результат порівняння оформіть у вигляді таблиці.	4	
	На основі вивчення теми «Змішана виборча система» подумайте та дайте відповідь на питання: Чи згодні Ви з думкою М. Томенка: «змішана система дещо привабливіша для простого виборця. Наявність загальнонаціональних списків виборчих блоків посилює суспільний інтерес та привертає увагу до перипетій політичної боротьби»?.	4	
6	Після вивчення теми «Еволюція виборчої системи України» створіть хронологічну інфографіку стосовно змін виборчої системи на парламентських виборах (з 1994 р.)	4	
	Ознайомтесь з Виборчим кодексом України. Зробіть короткий конспект-перелік найважливіших інновацій виборчого законодавства.	4	
Разом		48	

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на семінарському занятті	Вибори та виборчий процес / Семінарське заняття 1	Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 . Відповіді на семінарському занятті: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	5
	Практичне завдання: написання есе	Дайте відповідь на питання: «Як Ви вважаєте, чи є абсентеїзм проблемою для України?» Відповідь обґрунтуйте й оформіть у вигляді есе.	5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			Конкретні вимоги до написання та оцінювання есе розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	
2	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на семінарському занятті	Сутність виборчої системи / Семінарське заняття 2	Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 . Відповіді на семінарському занятті: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	5
	Практичне завдання: створення інфографіки	Охарактеризуйте елементи виборчої системи України на: а) президентських виборах 2019 р.; б) парламентських виборах 2019 р. Результати оформіть у вигляді інфографіки.	Відповідність обраній темі - 1 бал; повнота розкриття теми - 1 бал; відсутність фактологічних і граматичних помилок - 1 бал; використання доречних ілюстрацій - 1 бал; візуальна привабливість - 1 бал. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання інфографіки розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	5
3	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на	Мажоритарні виборчі системи / Семінарське заняття 3	Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	семінарському занятті		<p>курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342.</p> <p>Відповіді на семінарському занятті: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p>	
	Практичне завдання: порівняльний аналіз	<p>Для кожного з 5 типів мажоритарних систем визначте: - магнітуду округу; - структуру бюлетеня; - виборчу формулу. Результат порівняння оформіть у вигляді таблиці.</p>	<p>Повна, логічно послідовна відповідь, дотримання вимог до оформлення – 4-5 балів; неповна відповідь, недотримання вимог до оформлення – 2-3 бали; фрагментарна відповідь, наявність суттєвих змістових помилок – 1 бал; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p>	5
4	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на семінарському занятті	<p>Пропорційні виборчі системи / Семінарські заняття 4 і 5</p>	<p>Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342.</p> <p>Відповіді на семінарському занятті: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей;</p>	5

			<p>2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей;</p> <p>1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь;</p> <p>0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p>	
	<p>Практичне завдання: визначення результатів пропорційного голосування</p>	<p>Розподілити мандати в модельному виборчому окрузі, використовуючи одну з методик розрахунку. Результат оформити у вигляді таблиці. Зробити висновок щодо ефективності методики.</p>	<p>Правильне використання методики розрахунку оцінюється в 2 бали, частково правильне – 1 бал, неправильне – 0 балів.</p> <p>Наявність обґрунтованих висновків щодо ефективності використаних методик оцінюється в 2 бали, поверхові висновки – 1 бал, їх відсутність – 0 балів.</p> <p>Оформлення роботи: згідно з вимогами – 1 бал; недотримання вимог – 0 балів.</p> <p>Конкретні вимоги до виконання та оцінювання завдання розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342.</p>	5
5	<p>Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на семінарському занятті</p>	<p>Змішані та нетипові виборчі системи / Семінарське заняття 6</p>	<p>Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.</p> <p>Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342.</p> <p>Відповіді на семінарському занятті:</p> <p>5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу;</p> <p>4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції;</p> <p>3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей;</p> <p>2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей;</p> <p>1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь;</p> <p>0 балів – повна невідповідність темі</p>	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Практичне завдання: розробка презентації	На підставі ознайомлення з матеріалами теми «Нетипові виборчі системи» визначить переваги на недоліки кожного типу. Результат оформіть у вигляді презентації. Формат .ppt або .pptx. Загальний max розмір – 5 мб. Мінімальна кількість слайдів – 15.	завдання, плагіат. 5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 4 бали – повне розкриття теми, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 3 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність фактологічних або граматичних помилок; 2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, відсутність доречних ілюстрацій, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 1 бал – фрагментарне розкриття теми, відсутність ілюстрацій, неструктурований текст, недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання презентацій розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	5
6	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle / опитування на семінарському занятті	Виборча система України. Гендерна рівність і вибори / Семінарське заняття 7	Тести: правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	5

			Відповіді на семінарському занятті: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	
	Практичне завдання: створення ментальної карти	Створіть ментальну карту на тему: «Організація і проведення повоєнних виборів в Україні: подолання викликів війни».	Відповідність обраній темі - 1 бал; повнота розкриття теми - 1 бал; відсутність фактологічних і граматичних помилок - 1 бал; використання доречних ілюстрацій - 1 бал; візуальна привабливість - 1 бал. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання інфографіки розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	5
Усього за змістові модулі	12	-	-	60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Практичне завдання (ІДЗ)	Розподілити мандати в модельному виборчому окрузі, використовуючи наступні методики розрахунку: 1. метод Т. Гейра + правило найбільшого залишку; 2. метод Т. Гейра + правило найбільшої середньої; 3. метод Г. Друпа; 4. метод В. Д'Ондрта;	Критерії оцінювання індивідуального завдання (0-20 балів): - правильне використання кожної методики розрахунку оцінюється в 2 бали, частково правильне – 1 бал, неправильне – 0 балів;	20

	5. метод П. Імперіалі; 6. «датський» метод; 7. метод А. Сен-Лагю (звичайний); 8. метод А. Сен-Лагю (модифікований). Результати оформити у вигляді таблиці. Зробити висновки щодо ефективності використаних методик.	- наявність обґрунтованих висновків щодо ефективності використаних методик оцінюється в 2 бали, поверхові висновки – 1 бал, їх відсутність – 0 балів; - оформлення роботи: max 2 бали. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання ІДЗ розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	
Тестування в системі Moodle	1. Тест складається з 20 питань. 2. Час на проходження тесту – 30 хвилин. 3. Порядок виконання питань – послідовний. 4. Надається 1 спроба.	Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342 .	20
Усього балів			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Законодавчі та нормативні документи:

1. Вибірчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Основна:

1. Барабаш Ю. Г., Бориславська О. М., Венгер В. М., Козюбра М. І., Мелешевич А. А. Конституційне право : підручник. Київ : Ваіте, 2021. – 528 с.
2. Вагіна О. М. Моделі виборчих систем: метод. рекоменд. до семін. занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійних програм «Політологія» та «Міжнародна політика та політика національної безпеки». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 69 с.
3. Климкова І. І., Остапенко М. А. Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2021. 160 с.
4. Нестерович В. Ф. Виборче право України : підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 504 с.
5. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн : академічний курс. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 224 с.

Додаткова:

1. Вагіна О. М. Змішана виборча система: світовий досвід застосування. *Вибори та демократія*. 2011. № 1-2 (27-28). С. 27-36.
2. Вагіна О. М. Методи визначення результатів пропорційного голосування: різновиди й особливості застосування. *Гілея*. 2017. Вип. 127. С. 325-330.
3. Виборчі системи з відкритими списками: в пошуках оптимальної моделі для України. Б.м. : Міжнародна фундація виборчих систем в Україні, 2017. 116 с.
4. Дослідження найбільш поширених у світі пропорційних виборчих систем і перспектив їх запровадження у національне державотворення та правотворення : аналітична доповідь. Київ : ШСД, 2007. 120 с.
5. Ключковський Ю. Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство : монографія. Київ : Час Друку, 2011. 132 с.
6. Майданник О.О. Перспективи розвитку виборчої системи України. *Порівняльно-політичне право*. 2018. № 3. С. 74-78.
7. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с.
8. Райковський Б., Рибачук М. Сучасні моделі виборчих систем: проблеми теорії і практики. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2009. № 1. С. 44-52.
9. Шаповал В. М. Конституційні системи зарубіжних країн. Київ : Вища школа, 1992. 135 с.
10. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів : [б. в.], 2010. 462 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Використання міжнародних виборчих стандартів. *Рада Європи*. URL: <https://rm.coe.int/using-international-election-standards-ukr-web/168077d48b>.
2. Впровадження електронного голосування: основні аспекти. *IDEA*. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/introducing-electronic-voting-essential-considerations-UK.pdf>.
3. Електоральний простір: поняття, сутність, структура. *Віче*. 2008. №4. URL: <https://veche.kiev.ua/journal/858/>.
4. Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права : Матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи / за ред. Ю. Ключковського. Київ : Логос, 2009. 500 с. URL: <http://www.venice.coe.int/files/CDL-elec-opinions-UKR.pdf>.
5. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та

- перспективи законодавчої реалізації в Україні : монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/8/401765.pdf>.
6. Навчальний посібник для членів територіальних виборчих комісій. *ЦВК України*. URL: https://www.cvk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Posibnyk_TVК_web-s005.pdf.
 7. Чупрін Р. В. Проектування виборчих систем: методи переведення голосів виборців у мандати. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]*. Сер. : Політологія. 2012. Т. 197. Вип. 185. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npчdupol_2012_197_185_3.
 8. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів : [б. в.], 2010. 462 с. URL: <https://studopedia.info/7-5530.html>.
 9. Electoral Systems. *ACE Electoral Knowledge Network*. URL: <https://aceproject.org/ace-en/topics/es/default>.
 10. Referendum. *ACE Electoral Knowledge Network*. URL: <https://aceproject.org/ace-en/topics/es/ese/ese08/ese08a/default>.

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. Студенти, які через поважні причини не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених семінарських занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Накопичення відпрацювань неприпустиме! Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, зазначеними у плані заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

За умови систематичних пропусків і великої кількості невідпрацьованих занять станом на початок екзаменаційної сесії може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342>.

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів і письмових робіт є неприпустимим.

До студентів, у роботах яких буде виявлено прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, не забувайте перед початком заняття переключати свої мобільні телефони на беззвучний режим, щоб вони не відволікали викладача та ваших колег. Використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та семінарських занять дозволяється виключно у навчальних цілях і лише за погодженням із викладачем. Під час контрольних заходів (тестування, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.). https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultat_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних звернень використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо через технічні причини доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте листа з позначкою «Важливо» на адресу V-Elena@i.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я, факультет та шифр академічної групи.

Будь ласка, регулярно перевіряйте свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуйте на повідомлення своєчасно!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua. Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.